

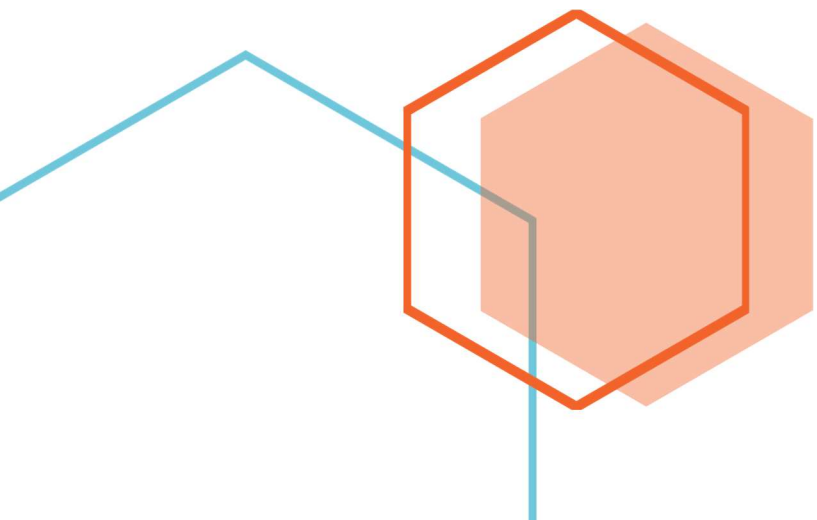

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2022.ГОДИНУ

Центар за заштиту одојчади, деце и омладине

Email: office@czodo.rs Website: www.zvecanska.org.rs

Телефон: 011/2648622, 011/ 2647281

I ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О УСТАНОВИ ЗА СМЕШТАЈ

Центар за заштиту одојчади, деце и омладине је установа социјалне заштите која кроз услуге смештаја збрињава децу и младе чије је право на живот у породици угрожен. Капацитет домског смештаја (0-26 година) је 184 места, стационарног (0 – 18 година) 180 места, мале домске заједнице (0-18 година) – 11 места, услуге прихватиштва и прихватне станице (0-18 година) 62 места, мајки и трудница (20) са децом (20) и малолетних миграната без пратње (10).

Установа развија програме и услуге које имају за циљ превенцију институционализације и издвајања деце из породице, као што су Национална дечија линија (НАДЕЛ), Бенефицирано становање, Породични сарадник, Центар за рани развој Импулс, Саветовалиште за децу и породицу, Јединице за подршку деци жртвама/сведоцима у судским поступцима, Родитељски телефон, СОС телефон за жене са искуством насиља, Сигурни chat, Онлине саветовалиште.

У оквиру своје основне делатности, установа корисницима пружа и услуге здравствене заштите које обухватају општу и стручну медицинску праксу, као и стоматолошку праксу.

У установи је запослено 290 радника - 221 стручних радника и сарадника, 10 рачуноводствених и административних радника и 59 техничког особља.

ЦЗОДО је организован у 11 радних јединица, које спроводе своје делатности у 7 објеката који су на територији општина Савски венац, Вождовац и Врачар.

Центар за децу и породицу са развијеним системом специјализованих програма и услуга подршке породици и деци у која су тренутно издвојена или су у ризику од раздвајања и којој породица не може да обезбеди одговарајућу заштиту, а у циљу афирмисања породичног живота и самосталности.

1. ОРГАНИЗАЦИЈА

Центар за заштиту одојчади, деце и омладине је организован кроз једанаест организационих јединица, од којих је девет у функцији пружања непосредне заштите и смештаја за 508 деце и 20 мајки, што чини пројектовани капацитет.

Уредбом о мрежи установа социјалне заштите¹ и Статутом Центра, предвиђене су следеће радне јединице, корисничке групе и капацитети:

- Радна јединица Стационар – деца и млади без родитељског старања и деца и млади са сметњама у развоју (80 места),
- Радна јединица Интензивна подршка – деца и млади без родитељског старања, и деца и млади са сметњама у развоју (150 места),
- Радна јединица Матерински дом – заштита и збрињавање трудница и мајки са децом (40 места = 20 деце+20 мајки и трудница),
- Радна јединица Јован Јовановић Змај – деца и млади без родитељског старања и деца и млади са сметњама у развоју (48 места),
- Радна јединица Дринка Павловић – деца и млади без родитељског старања и деца и млади са сметњама у развоју (48 места),
- Радна јединица Моша Пијаде – деца и млади без родитељског старања и деца и млади са сметњама у развоју (48 места),
- Радна јединица Драгутин Филиповић Јуса – деца и млади без родитељског старања и деца и млади са сметњама у развоју (12 места),
- Радна јединица Дом за младе – деца и млади без родитељског старања и са сметњама у развоју (40 места),
- Радна јединица Телефонске линије – СОС дечији телефон, СОС телефон за жене са искуством насиља и Родитељски телефон, – деца и млади којима је потребна подршка, одрасли забринуте за децу; жене са искуством насиља.
- Радна јединица општи и заједнички послови – организовање послова од општег и заједничког интереса и координација рада на нивоу Установе (правни, кадровски, аналитички, економско-финансијски, административни и технички послови).

Наведени капацитети смештаја (за РЈ Стационар и РЈ Интензивна подршка) нису у складу са стварним стањем и прописаним минималним стандардима, па ће се код надлежних заговорати њихова измена.

Радне јединице: Стационар, Интензивна подршка и Прихватилиште за децу од 0 до 3 године, представљају организациону целину коју функционално обједињују руководилац, главна сестра, пратеће техничке службе – вешерај и млечна кухиња, као и укупни кадровски потенцијал. За функционисање радних јединица задужена су два

¹ Уредба о мрежи установа социјалне заштите, Службени гласник РС бр.16/2012

координатора – један за РЈ Интензивна подршка, а други координатор за РЈ Стационар и Прихваталиште Стационара.

Право на привремени смештај деце у прихваталишта и прихватну станицу је у надлежности Града Београда и реализује се у оквиру три организационе целине са јасно дефинисаним узрастним групама укупног капацитета 62 места:

- Прихваталиште Стационара, за хитан и краткотрајан пријем деце на узрасту од рођења до 3 године старости (30 места);
- Прихватна станица при РЈ Драгутин Филиповић Јуса за хитан и краткотрајан пријем деце узраста од 3 до 7 година (12 места);
- РЈ Прихваталиште за ургентну заштиту деце од злостављања и занемаривања деце узраста од 7 до 18 година (20 места).

Органи установе који врше руковођење, управљање и надзор над радом и пословањем установе су **Директор, Управни одбор и Надзорни одбор** – одбори сазивају се према потреби - у претходној години је одржано 18 седница УО (15 онлине и 3 уживо) и 4 седнице НО (1 онлине и 3 уживо).

Значајна стручна тела на нивоу Центра су Колегијум, Програмски савет и Стручни савет, чији састанци се одржавају једном месечно.

Колегијум је стручно-организационо тело које води директор и на коме се у сарадњи са руководиоцима радних јединица креира пословна политика Центра.

Програмски савет осмишљава програмску оријентацију установе, разматра и анализира извршење програмских задатака исл.

Стручни савет установе бави се унапређењем услова заштите корисника на основу систематског праћења појава, проблема и новина у области социјалне заштите и чине га представници свих радних јединица.

Стручна већа радних јединица разматрају актуелна организациона и стручна питања важна за функционисање РЈ.

Свакодневна размена информација о актуелном стању у радним јединицама (здравствено стање корисника и запослених, снабдевеност ЛЗО опремом, примена мера превенције, изазови и решавање) између представника РЈ, правне, кадровске, финансијске службе и директора одвија се и путем вибер групе Одговорни Звечанска. Тимови РЈ и одељенске сестре извештавају руководиоце, а руководиоци директора. Установа редовно (на дневном, недељном и месечном нивоу), као и ванредно (при свакој појави новооболелих) извештава надлежне службе – епидемиолога при ГЗЈЗ, Секретаријат за социјалну заштиту Града Београда и Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Комисија за болничке инфекције и епидемиолошко стање при Стационару претходне године је одржала 7 формалних састанака на којима су решавани епидемиолошки и организациони изазови – рад са децом по групама, похађање наставе, спровођење третмана, приједи, отпусти и премештаји деце из једне у другу групу, реализовање специјалистичких прегледа у и ван установе. Обављен је и велики број консултација путем

телефона и интернета са надлежним епидемиологом из Градског завода за јавно здравље Прим.др Лепосавом Гаротић Илић.

2. ПАНДЕМИЈА И ЗАШТИТА ОД COVID-19

У претходне скоро три године запослени и кориници су интензивно радили на превенцији и спречавању ширења COVID-19. Захваљујући виоком обухвату вакцинацијом и примени мера обољевање је за колективне услове живота и рада било минимално.

Почетком године, након делта варијанте, постаје доминантна омикрон варијанта вируса SARS-CoV-2 која се много брже и лакше преноси, али изазива блаже симптоме, па се нове препоруке (из фебруара) пре свега односе на запослене у смислу да се оболели брже враћају на посао (скраћује време изолације са 14 на 7 дана) и запослени који су били у контакту са потврђеним случајем, уколико су вакцинисани су или су прележали болест у претходних 7 месеци и немају симптоме настављају да раде. Скраћује се време изолације за новопримљене кориснике без симптома на 3 дана, уз поновљени негативни резултат антигенског тестирања (крајем марта).

У новембру се предлаже укидање рутинског тестирања запослених и корисника и скрининг тестирање особа које немају симптоме, а биле су у контакту са особама код којих је потврђено присуство вируса SARS-CoV-2; предлаже се готово потпуна релаксација мера када су у питању посете у установи, изласци без ноћења и ношење маске уз дистанцу од једног метра.

У ЦЗОДО је настављена примена већине превентивних мера (нарочито у РЈ стационарне заштите) у складу са закључцима Комисије за болничке инфекције и епидемиолошко стање која је узимала у обзир већ компромитовано здравствено стање корисника и опасност од ширења не само болести COVID-19, него и других респираторних вируса актуелних у зимском периоду.

Имунизација против корона вируса реализована код 207 запослених (стање на дан 31.12.2022.године) – са две дозе имунизовано је 103 запослена, са три дозе 102, а једна запослена је примила прву дозу. Међу корисницима против вируса SARS-CoV-2 вакцинисано је 58 пунолетних - 51 са две дозе, а седморо младих примило је и трећу бустер дозу вакцине.

Примењује се **План мера за реализацију епидемиолошке заштите од болести болести COVID-19**, изазване вирусом SARS-CoV-2, као и **Процедуре за примену мера превенције и сузбијања COVID-19 у ЦЗОДО**, које су два пута мењане у току године (30.03.2022. и 24.11.2022.) у складу са Стручно методолошким упутствима Института за јавно здравље „Др Милан Јовановић Батут“ и Препорукама надлежног Министарства. **Процедуре** се на следећи начин реализују:

На дневном нивоу се извештавају надлежно министарство, градски Секретаријат за социјалну заштиту и дежурни епидемиолог при Градском заводу за јавно здравље о функционисању установе и епидемиолошкој ситуацији, примени мера и свим релевантним променама код корисника и запослених, као и потребама за заштитним материјалима и средствима.

3. ТРАНСФОРМАЦИЈА УСТАНОВЕ

Основни циљеви Центра су побољшање услова и квалитета живота деце која су на смештају и спречавање даље институционализације развојем услуга подршке породици. Планом трансформације установе предвиђено је смањивање броја корисника на смештају и повећање броја корисника који живе у породици/заједници, смањивање дужине боравка деце на смештају, смањивање институционалне културе већим укључивањем породице и инклузијом корисника у заједницу, пружање услуга смештаја у мањим стамбеним јединицама у заједници, развој услуга заштите за децу са посебним изазовима.

Остваривање циљева предвиђених Планом трансформације није могуће без системске реформе оријентисане на заустављање континуираног уласка деце у систем (снажним развојем превентивних услуга подршке биолошким породицама) и развојем ванинституционалних облика заштите.

Иновативне ванинституционалне услуге које је Центар креирао и пружао нису ушле у систем редовног финансирања, због чега је њихова реализација прекинута или је неизвесна, јер зависи од донаторских средстава. Ове услуге доказано превенирају издвајање деце деце из породице, доприносе повратку деце у породично окружење, унапређују квалитет живота чланова породице (услуга Породични сарадник, услуга Дневног третманског центра ИМПУЛС) и штите децу од секундарне виктимизације у судским поступцима (Јединица за подршку деци жртвама/сведоцима у судским поступцима). Социјално – здравствена услуга за коју је 2017.године креиран програм за третмански рад са децом са изразито изазовним понашањем и један од објеката реновиран у те сврхе није до данас покренута иако за ову категорију корисника нема адекватне услуге у систему, а имамо константно захтеве за пријем (Смештај уз третман за децу и младе без родитељског старања са изразито изазовним понашањем).

II УСТАНОВА КАО ПРУЖАЛАЦ УСЛУГА

1.УСЛУГЕ СМЕШТАЈА

1. УСЛУГЕ ДОМСКОГ СМЕШТАЈА И СМЕШТАЈА УЗ ИНТЕНЗИВНУ ПОДРШКУ

Број корисника у институционалној заштити у току и на крају године је скоро исти као и претходне године. Током 2022.године у институционалној заштити је збринута 302 корисника: 182 деце у стационарној заштити и 120 деце и младих у домској заштити. На дан 31.12.2022.године на смештају у институционалној заштити било је 247 деце и младих: 148 у стационарној заштити и 99 у домовима установе. Број пријема у стационарној заштити је повећан 2,5 пута, а број отпуста у РЈ Интензивна подршка је дуплиран. У домској заштити примљено је троје деце мање него претходне године.

Табела 1. Услуга домски смештај и смештај уз интензивну подршку

Радна јединица	Капацитет	Број корисника у току 2021.г.	Број корисника у току 2022.г.	Нови корисници у 2022.години	Број корисника на дан 31.12.2022.г.
РЈ Интензивна подршка	150	133	137	16	115
РЈ Стационар	80	41	45	16	33
РЈ Јован Јовановић Змај	48	43	38	5	34
РЈ Дринка Павловић	48	41	42	8	32
РЈ Моша Пијаде	48	42	40	9	33
РЈ Дом за младе	40	0	0	0	0
Укупно	339	300	302	54	247

Према **полној структури** – збринута је нешто више корисника мушког пола (52%). Сваки пети корисник је предшколског или средњошколског узраста, а око 30% корисника у 2022.години је основношколског узраста или је пунолетно (Табела 2).

Околности које претходе и доводе до смештаја у установу су специфичне за сваког корисника. Ипак када се групишу према доминантном **разлогу смештаја** расподела према категоријама изгледа готово исто последњих пет година. За 44% корисника разлог смештаја у институционалну заштиту је неадекватно родитељско старање, а за 27% деце – немогућност родитеља да одговоре на здравствене потребе детета. У категорији остали

разлози – је у 19 случајева напуштање и у 20 одбацивање детета одмах по рођењу. Насиље над дететом је разлог смештаја за 5% корисника, а спреченост родитеља да врше родитељско право за 7% корисника

У домској заштити је $\frac{1}{4}$ корисника смештено због неадекватног родитељског старања, 9% због насиља над дететом, а родитељи деветоро деце и младих су спречени да врше родитељско право. У стационарној заштити је немогућност родитеља да одговоре на здравствене потребе детета узрок смештаја за 45%, неадекватно родитељско

Дужина боравка – на крају 2022.године трећина корисника је на институционалном смештају мање од 3 године, сваки четврти од 3 – 5 година, а 29% корисника борави у установи дуже од 10 година,

У РЈ Стационар и РЈ Интензивна подршка боравило је 33 **деце млађе од три године**. Уколико се уброје и деца која су почетком 2022.године улазила у ову узрасну категорију (у обе РЈ 12 деце током 2022. навршило трећу годину живота) онда се број деце млађе од 3 године која су боравила на домском смештају повећава на 45 деце – што је највише у последње четири године. Такође, од ових 45 деце, њих 57% је пре домског смештаја боравило најмање 6 месеци у Прихватилишту Стационара, тако да је већина од рођења у установи. Током лета је са највишим представницима Министарства и УНИЦЕФ-а у установи одржан састанак на коме су разматране могућности смањивања броја и дужине боравка деце раног узраста на смештају.

На крају извештајног периода, на територији УО Града Београда је пре смештаја **пребивалиште** имало 2/3 деце и младих на институционалном смештају. Шездесет посто корисника РЈ Интензивна подршка је имало је пребивалиште ван београдског округа, док је то случај са 19% деце у домској заштити. Подаци указују на неопходност развоја услуга за кориснике којима је потребан први и други степен подршке и у другим локалним заједницама, како би се деци и младима услуге пружале у њиховом окружењу ближе породици и сродницима.

Средина боравка пре смештаја – тридесет посто корисника је пре смештаја у установи користило услуге прихватиштва – од тога је $\frac{1}{4}$ било у прихватилиштима или прихватној станици при ЦЗОДО. Четвртина деце је примљена из здравствених установа, а свако седмо дете из биолошке породице и 13% корисника је премештено из других установа.

Више од половине (53%) корисника у РЈ домске заштите долазе након боравка у прихватилишту, свако четврто дете долази из породице – половина из биолошке, половина из хранитељске. Половина корисника РЈ Интензивна подршка прима се из здравствених установа, четвртина из биолошке породице, а 20 деце из друге установе – углавном из Дома Кулина (12 деце). Већина пријема (14 деце) у 2022.години у РЈ Стационар, као и $\frac{1}{4}$ деце на смештају на дан 31.12.2022. је премештено из Прихватилишта Стационара.

Планом трансформације установе и државним циљевима деинституционализације предвиђено је да деца од 0-6 година не борава на домском смештају. Ипак, последњих

10 година (01.01.2013. – 31.12.2022.) од 126 пријема деце у *PJ Стационар* 90% их је на најранијем узрасту прешло после боравка (од минимум 6 месеци) у Прихватишту, током кога нису омогућени услови за повратак у биолошку породицу, нити је обезбеђен алтернативни породични смештај.

На крају извештајног периода 2/3 деце на институционалном смештају има **тешкоће у развоју и/или инвалидитет**. Код деце са тешкоћама у развоју доминантни су вишеструки поремећаји 64% и интелектуалне тешкоће (24%).

На крају 2022.године 78% корисника школског узраста је укључено у **образовни процес**. Током 2022. године (друго полугодиште 2021/22 и прво полугодиште 2022/23 године) у основним и средњим школама у Србији примењиван је углавном непосредни модел наставе. Похађање наставе деце на смештају је усклађивано са тренутном ситуацијом у свакој *PJ*, као и моделом наставе који су примењивале њихове школе и одељења. У домској заштити 96% корисника је у образовном процесу - основне школе похађа 35% корисника, средње школе 53% и 10 младих су студенти.

Повећан је број **контаката са сродницима** у односу на претходну годину (одласци на викенде, празнике и током распуста). У стационарној заштити углавном су то посете у установи, док у домској деца одлазе код сродника. Контакти са значајним особама одржавају се и телефонским путем, путем видео позива и слично. У свим радним јединицама Центра посебна пажња се посвећује раду са родитељима и подстицању и пружању подршке да што више учествују у животу детета. Стручни радници самостално и у сарадњи са органима старатељства подржавају децу у одржавању веза са сродницима, али пружају и саветодавну подршку родитељима у циљу бољег разумевања и задовољавања потреба деце. Од корисника на институционалном смештају на дан 31.12.2022.године 43% деце и младих нема контакте са сродницима, свако треће дете има повремене и ретке контакте (32%), а тек свако четврто дете редовне (25%).

Под старатељством су сви малолетни и 73% пунолетних корисника на институционалном смештају. Последње две године се повећава удео пунолетних корисника који су под старатељством.

Разлог престанка смештаја - у току 2022.године је отпуштено 27 малолетних и 28 пунолетних корисника. Највећи број малолетне деце збринут је у породичном окружењу 56% - 5 деце је усвојено, 6 деце је смештено у хранитељске породице, а 4 се вратило код биолошких родитеља. Седам корисника из *PJ Интензивна подршка* је преминуло услед погоршања здравственог стања. Шест корисника је прешло у друге установе – 2 деце из *PJ Стационар* у Дом Моша Пијаде, 1 у *PJ Интензивна подршка* и 1 дечак у МДЗ Д.Ф.Јуса; из домова је 2 деце премештено у Завод за васпитање у Књажевцу и једна трудница у *PJ Матерински дом*. Десет младих из *PJ Интензивна подршка* су премештени у друге установе – Дом за смештај одраслих лица Кулина (5), Малу домску заједницу у Бањи Ковиљачи (2), Малу домску заједницу у Нишу (1), Дом за децу и омладину ометену у развоју Ветерник (1) и Дом за лица ометена у менталном развоју Оттхон (1).

Домску заштиту је напустило 15 младих - два корисника који су од рођења у заштити су премештени у Завод за смештај одраслих лица Мале пчелице у Крагујевцу. Четворо младих је прешло у програме подршке осамостаљивању – Бенефицирано становање (1) и Привремено становање ГЦСР (2) и Кућа могућности Центра Звезда (1). Троје корисника се вратило код родитеља, две девојке у хранитељске породице, једна девојка је засновала ванбрачну заједницу, а једна се преселила у сопствени стан. Стечени степен образовања – 1 докторанд Факултета савремених уметности, 1 мастер Високе здравствене школе струковних студија (физиотерапеут), 1 апсолвент Високе хотелијерске школа (ресторатерство); завршена средња школа – 6 младих, 3 завршена основна школа. Петоро младих ради хонорарне послове, 9 има обезбеђене стипендије или помоћ Града.

2.УСЛУГА СМЕШТАЈА У МАЛУ ДОМСКУ ЗАЈЕДНИЦУ

Током 2022.године две кориснице су отпуштене – једна девојчица је премештена у РЈ Интензивна подршка ради праћења здравственог стања, а једна девојка је премештена у Дом за децу и лица ометена у развоју „Др Никола Шуменковић“ у Стамници. На упражњена места је одмах примљено двоје деце. (Табела 17).

Табела 17. *Услуга смештаја у малу домску заједницу*

Услуга	Капацитет	Укупан број корисника у току 2022.	Нови корисници у 2022	Број корисника на дан 31.12.2022.
МДЗ Драгутин Филиповић Јуса	11	13	2	11

Сврха смештаја у Мале домске заједнице је обезбеђивање привременог безбедног и стимулативног окружења деци и младима, како би им се пружила подршка и припрема за одржив и независан живот. Рад са децом усмерен је на задовољавање њихових потреба, развијање способности, знања и практичних вештина неопходних у свакодневном животу, успостављању самопоштовања и поверења у односима са другима.

Основну школу похађа троје деце из МДЗ, један адолесцент средњу школу, а четири корисника су завршила Средњу занатску школу. Током године 3 деце има ретке и повремене контакте са сродницима, а 8 деце нема контакте.

Већина корисника је у програму дуже од 5 година – половина корисника од оснивања МДЗ тј. бораве дуже од 10 година. Основна идеја МДЗ као привременог програма интензивног тренинга практичних животних вештина и услуге усмерене на припрему деце за породичну средину је нарушена. Актуелно је на смештају 1 корисница предшколског,

3 деце нижег основношколског узраста, 2 адолесцента и 5 пунолетних корисника, што знатно утиче на групну динамику у МДЗ (Табела 18). Упркос великој узрасној разлици, старији корисници су пажљиви према млађима.

Неопходно је реализовати отпусте пунолетних корисника који су завршили образовни процес, достигли максимум развоја својих потенцијала и прерасли физичке услове и програмски концепт МДЗ. Плановима услуга ови отпусти су планирани за 2023.годину, и то у недостатку других програма премештајем у установе за смештај одраслих. Ослобађањем капацитета омогућило би се новим корисницима нижег календарског узраста улазак у програм и остављање бенефита од истог.

3. УСЛУГА СМЕШТАЈА У МАТЕРИНСКИ ДОМ

РЈ Матерински дом пружаја услуге смештаја и привременог збрињавања за труднице и мајке са децом узраста до годину дана са циљем превенције напуштања деце и очувања породице.

Број примљених корисника је два пута већи него претходне године – укупно је збринато 25 деце и 24 жене – од чега је у тренутку пријема било 14 трудница. Чак 42% корисница је примљено малолетно што доноси низ изазова у раду – обавезна пратња приликом одласка на лекарске прегледе, укључивање у школе, чување деце током излазака, појачан надзор.

Табела 19. Услуга смештаја у матерински дом

Радна јединица	Капацитет	Укупан број корисника у току 2022	Нови корисници у 2022	Број корисника на дан 31.12.2022.
Матерински дом	20 деце + 20 мајки/трудница	25 деце + 24 жене (10 мајки и 14 трудница)	16 деце + 15 жена (8 мајки и 7 трудница)	9 деце + 9 жена (9 мајки)

Услуге које се пружају корисницима су: смештај, исхрана, здравствена брига и нега, психосоцијална подршка, подршка контактирања са сродницима и партнерима, подршка школовању и запошљавању, подршка у судским поступцима, укључивање у активности у локалној заједници и ширење мреже подршке.

У индивидуалном раду са корисницима израђују се Књига живота (Екомапа, Генограм), Дневник труднице и Дневник моје бебе – који помажу упознавању, сумирању и поновном сагледавању животног пута и искустава мајки, области на којима треба радити и ресурса којим располажу.

Претходне године је збринато више мајки/трудница које су страни држављани што је захтевало додатни рад на прихватању и адаптацији запослених и корисника на друге језике, обичаје, норме, животне стилове и погледе на свет.

У подршци корисницима занчајна је сарадња са следећим актерима: СУП – регулисање пријаве пребивалишта беба по рођењу; Секретеријат за социјалну заштиту - остваривање права на финасијску подршку; Матична служба општине Савски Венац - регулисање ИМКР, давање изјава о признавању очинства; Школе „Вожд“ и „Ђуро Салај“ – образовање и професионално оспособљавање; Предшколске установе Вождовац и Савски Венац - укључивање деце у вртић; Дом здравља Савски венац и ГАК у Вишеградској - праћење здравственог статуса; НВО Атина и Аутономни женски центар - правна и саветодавна подршка мајкама жртвама насиља и трговине људима, Центар за заштиту жртава трговине људима - правна подршка мајкама - жртвама трговине људима; Центар Јаки Млади - обуке и курсеви. Уз подршку волонтера реализују се кулинарска, компјутерска, музичко – плесна и креативна радионица, као и бројни одласци до града и излети у природи.

Реализован је 31 отпуст - 13 мајки, 2 труднице и 16 деце. Кроз структуру отпуста може се сагледати ефикасност заштите у Материнском дому – сва отпуштена деца (14) у 2022.години су изашла са мајкама које су се осамосталиле или вратиле код партнера/сродника по сређивању породичних односа. Двоје деце је током хоспитализација мајки било привремено смештено у Прихватилиште Стационара, а потом враћено у Матерински дом. Једна малолетна трудница се вратила код хранитеља, а друга код самовољно код сродника по изласку из породилишта.

4. УСЛУГА СМЕШТАЈА У ПРИХВАТИЛИШТЕ И ПРИХВАТНУ СТАНИЦУ

Услугу прихватилишта и прихватне станице Центра за заштиту одојчади, деце и омладине у току 2022.године је користило 148 корисника, на дан 31.12.2022.године на смештају је било 63 деце. (Табела 21). Број пријема и број укупно збринуте деце је већи него претходне две године. У последњем кварталу 2022.године капацитети све три прихватилишне јединице су константно попуњени.

Табела 21. Услуга смештаја у прихватилиште и прихватну станицу

Услуга	Капацитет	Број корисника у току 2021.г	Број корисника у току 2022.г	Број корисника на дан 31.12.2022.г
Прихватилиште Стационара	30	57	88	34

Прихватна станица	12	21	25	12
Прихватилиште за ургентну заштиту	20	30	35	17
Укупно	62	108	148	63

Током 2022.године 35% од укупног броја корисника услуга прихватилишта је боравило дуже од 6 месеци – у Прихватилишту за УЗЗЗ сваки четврти корисник, у ПС Јуса сваки трећи, а у Прихватилишту Стационара 40% деце. Продуженим боравком у услугама прихватилишта деца се излажу додатној трауматизацији и принуђени су да се адаптирају на сталне пријеме и отпuste других корисника уз неизвесност када ће они изаћи.

4.1. Прихватилиште Стационара (за децу од 0 до 3 године)

Прихватилиште Стационара пружа хитно збрињавање деце на најранијем узрасту, од рођења до треће године живота и располаже са капацитетом од 30 места. Збринуто је 88 деце, током 2022.године примљено је 60 нових корисника – скоро два пута више него претходне године, а отпуштено је 54 деце (Табела 23).

Половина деце је примљена на узрасту до 3 месеца директно из породицишта. Као и претходних година, било је више дечака (58%) него девојчица. На дан 31.12.2022.године више од половине деце (53%) је млађе од годину дана. Током године примљено је петоро деце старије од три године јер су у тренутку пријема капацитети Прихватне станице били попуњени.

Деца се смештају због различитих облика неадекватног родитељског старања – занемаривања (31), спречености родитеља због болести и болести зависности (20), одбацивања и напуштања (16), малолетности родитеља (нису стекли пословну способност) (7), насиља над дететом (6), насиља у породици (3) и издржавања казне затвора (5).

Свако четврто дете је прешло на институционални смештај у РЈ Стационар, остали су отпуштени у породичну средину (69%) – биолошку (9) и хранитељску породицу (24), а 3 деце је премештено код мајки у РЈ Матерински дом.

4.2. Прихватна станица (за децу од 4 до 7 година)

Прихватна станица збрињава децу без адекватног родитељског старања узраста од 3 до 7 година, чије је право да живе у породици угрожено, која су занемарена, злостављана или злоупотребљена. Смештајни капацитет Прихватне станице је 12 места, а законом

предвиђена дужина борвка је од 3 до 7 дана. Потребно је у договору са Градским секретаријатом за социјалну заштиту променити статус прихватне станице у прихватилиште – у складу са функцијом коју од оснивања и обавља.

У Прихватну станицу је током 2022.године примљено 20 деце (за 1/3 више него претходне године) – 13 из биолошке, 3 из хранитељске, 1 из сродничке породице, 1 дете са улице, 1 дете из Сигурне куће и једно из Прихватилишта Стационара.

Иако је дужина боравка мања у односу на претходну годину, свако треће дете (36%) остаје на смештају дуже од 6 месеци. Од августа 2022.капацитет Прихватне Станице је био попуњен, тако да је у наредна 2 месеца у Прихватилиште Стационара примљено 4 деце старије од 3 године. Поред објективних разлога за пролонгирање отпуста (више сиблинга, немогућност повратка у биолошку породицу, недостататак хранитељских породица), било је ситуација када су се отпусти (деце са израженим тешкоћама у развоју) реализовали споро иако је било ресурса за њихово збрињавање.

Три четвртине деце отпуштено је у породично окружење, 1 девојчица премештена у Малу домску заједницу Д.Ф.Јуса, а два брата су премештена у РЈ Дом Моша Пијаде где је формирана група за децу млађег узраста (Табела 31).

4.3. РЈ Прихватилиште за ургентну заштиту деце од злостављања и занемаривања (деца од 7 до 18 година)

РЈ Прихватилиште за ургентну заштиту деце од злостављања и занемаривања располаже са 20 места за децу (7– 18 година) коју је потребно хитно издвојити из угрожавајуће средине. Прихватилиште пружа привремени смештај, помоћ и подршку деци са различитим трауматским искуствима злостављања и занемаривања и њиховим породицама са циљем санирања првих последица трауме и унапређења функционисања појединца и породице. Третман је специјализован и краткорочан са прецизно дефинисаним циљевима и интервенцијама у раду са децом и њиховом породицом.

Кроз Прихватилиште је у току 2022.године укупно збринуто 35 деце - примљено је 28, а отпуштено 18 деце. Од новопримљене деце у Прихватилишту у току 2022.године - 12 деце примљено је из биолошке породице – родитељи; 1 дете је живело у породици сродника; 1 дете из породице стратеља; 8 деце примљено је из хранитељских породица; 4 из установа социјалне заштите и 2 деце из здравствене установе.

Иако је дужина боравка мања у односу на претходну годину, сваки четврти корисник (23%) остаје на смештају дуже од 6 месеци.

У 2022. отпуштено је 18 деце – 4 деце је враћено у биолошку, 2 у сродничку породицу. 3 у хранитељску и 1 у усвојитељску породицу. Осморо деце је премештено у институционални смештај.

Прихватилиште је у децембру 2022.године обележило јубилеј – двадесет година рада. Организована је прослава, позоришна представа и кратак филм (<https://youtu.be/kkjCDjQL3Bk>).

5. УСЛУГА СМЕШТАЈА МАЛОЛЕТНИХ МИГРАНАТА

Јединица за смештај малолетних миграната без пратње реализује програм у делу објекта РЈ Дома Јован Јовановић Змај од 2018.године. Пројекат бриге о странцима без пратње је продужен и током 2022.године, очекује се одлучивање о наредном периоду.

У 2022.години Јединица за смештај малолетних миграната без пратње је добро функционисала, без већих изазова. Средства су била обезбеђена и стручни рад је могао да се обавља без притисака. Тим Јединице чини шест васпитача - стручних радника и две домаћице. Са корисницима који су на смештају се идаље ради на адаптацији, на интеграцији, на укључивању у све сфере друштвеног живота, учење језика, упис у школу, здравствена заштита и комплетна брига. На смештају је боравило укупно 7 младих, сви мушког пола, на дан 31.12.2022. борави 4 корисника.

2. САВЕТОДАВНО – ТЕРАПИЈСКЕ И СОЦИЈАЛНО – ЕДУКАТИВНЕ УСЛУГЕ

1. УСЛУГЕ ТЕЛЕФОНСКОГ САВЕТОВАЊА

Услуге телефонског саветовања Национална дечија линија, Родитељски телефон и СОС телефон за подршку женама са искуством насиља су обједињене у РЈ Телефонске линије. Ова радна јединица је у претходне три године уводила нове сервисе (саветовање путем чета, интерактивне платформе, онлине саветовање) како би била доступнија деци и младима, па је потребно променити назив РЈ јер се комуникација са корисницима више не одвија само телефонским путем.

1.1. Национална дечија линија (НАДЕЛ) 116 111

Национална дечија линија је саветодавно – едукативна телефонска услуга са јединственим бројем 116 111. Доступна је деци и младима, као и одраслима забринутим за децу 365 дана у години 24 сата дневно. НАДЕЛ је чланица светске мреже дечијих линија (Child Helpline International) и свој рад заснива на међународно признатим принципима, стандардима и пракси рада СОС телефона за децу широм света.

Деца и млади су у 2022.години позвали 68.429 пута НАДЕЛ, на 29.967 позива је одговорено. Број позива који су се развили у саветодавне разговоре – 4846 је нешто већи него претходне године. Разлика у броју одговорених и саветодавних разговора се односи на тестирајуће позиве и позиве тишине који доминирају на свим дечијим линијама.

У 2022.години наставља се тренд да НАДЕЛ највише зову деца раног адолесцентног узраста (од 10 – 15 година), нешто више девојчице него дечаки. И даље су значајне теме разговора из области вршњачких односа (заљубљивања, партнерских односа, социјалне изолације), породичних односа, сексуалност. Значајан број позива се односи на информисање око наших услуга. За претходну годину је значајно нагласити заступљеност тема из области менталног здравља младих (страх, анксиозност, усамљеност, самоповређивање, суицидалност). Као један од могућих одговора на све израженију потребу за подршком деци и младима истичемо наставак сарадње са платформама које су намењене заштити деце и младих - Национална платформа за превенцију насиља које укључује децу, „Чувам те“ где се телефон Дечије линије 116 111 наводи као један од партнера. На платформи „СВЕ ЈЕ ОК“ која је намењена поршци младима у области менталног здравља, налази се поред Сигурног чета и број НАДЕЛ телефонске линије 116 111.

САВЕТОВАЊЕ ПУТЕМ ЧЕТА² - СИГУРНИ ЧЕТ је бесплатна, анонимна и поверљива услуга за децу и младе који више преферирају писану комуникацију у тражењу саветодавне подршке, од телефонског разговора. Доступна је преко сајта 116111.rs и svejeok.rs.

Током 2022. године, расте број развијених чет разговора је 3625, а број посета сајту 5975.

1.2. Родитељски телефон 0800 007 000

Услуга је бесплатна, анонимна и поверљива, доступна сваког дана од 16 – 22 часа. Родитељски телефон пружа подршку родитељима деце од предшколског узраста, па све до младалачког доба тј. њиховог психофизичког сазревања, у ситуацијама када имају дилеме везане за васпитавање и одрастање своје деце, када проверавају своје родитељске компетенције, или када имају потребу за стручном подршком у превладавању специфичних потешкоћа које њихова деца имају. Родитељски телефон је отворен и за све друге чланове породице (баке, деке, тетке, ујаке и друге рођаке), као и

² Нова услуга покренута у фебруару 2021. у партнерству са Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и УНИЦЕФ-ом, и уз финансијску подршку Европске комисије.

за друге одрасле који имају питања или дилеме у вези са децом и младима са којима раде, или су у њиховом окружењу.

Саветници на Родитељском телефону су током 2022.године одговорили на 1099 позива. Саветодавних разговора је било 958, информативних 48, а упућивања на друге службе или услуге било је 45. Број Родитељског телефона позвало је 790 (72%) позиватељки, најчешће мајки и бака и 309 (28%); особа мушког пола, најчешће очева, заинтересованих за теме у вези деце о којој брину или за коју брину. Највише су звали одрасли заинтересовани за децу узраста од 13 до 15 година (25%). Позива који су се односили на младе преко 18 година, било је (9%). Исти је удео позива родитеља и заинтересованих одраслих за децу узраста од 7 -12 година.

Најчешће теме разговора су теме из области менталног здравља, породични односи, теме из односа родитељ – дете и сексуалност. Један број родитеља се додатно интересовао за процедуре пријаве насиља у школи.

1.3. СОС Телефон за жене са искуством насиља 0800 222 003

Национални СОС телефон за жене је бесплатан и поверљив сервис за превенцију и пријаву насиља, доступан 24 сата/7 дана у недељи. Циљ услуге је подршка и помоћ женама жртвама насиља којима се поред саветовања и оснаживања пружају информације о процедурама којима се може започети процес заустављања насиља и заштите жртве у најкраћем могућем року.

Тим СОС телефона чини 8 саветница, супервизор и руководицац. Саветнице користе методе недирективног и директивног модела саветовања, у циљу подржавања процеса изласка из ситуације насиља. Поред саветодавне подршке, свака позиватељка се информише о правима, могућностима и процедурама за заустављање насиља, корацима у реализацији истог, пријави насиља одговарајућим службама и праћењу случаја кроз накнадне позиве.

У 2022.години је регистровано укупно 2399 позива, а за 625 позива је сачињен протокол о саветодавним разговорима. Чести су позиви од стране позиваоца који нису циљна група услуге, јер сервис ради 24 сата, па се обраћају и особе са менталним тешкоћама када други бројеви и сервиси нису доступни (26%).

Позиви са тематиком насиља су упућивани најчешће од стране жена (11% мушкараца) и то у 82% случајева позивају лично жртве. Жене са искуством насиља су најчешће старости од 30-39 година и имају децу из заједнице са насилником, 40% су незапослене без личних новчаних средстава. Као најчешћи облик насиља наводи се психолошко насиље удружено са физичким.

2. САВЕТОВАЛИШТЕ ЗА ДЕЦУ И ПОРОДИЦУ

Саветовалиште за дете и породицу пружа услуге које су доступне деци и младима, као и њиховим породицама, корисницима услуга смештаја и других услуга ЦЗОО и

Центра за породични смештај и усвојење Београд. Услед епидемиолошке ситуације, у протекле 2 године, Саветовалиште није реализовало саветодавно-терапијске услуге, да би наставило тај процес марта 2022.године. У саветодавном и психотерапијском раду ангажовано је 6 стручних радника из различитих РЈ ЦЗООД.

У услугу породичне психотерапије у току 2022.године упућено је 5 породица - једно дете је враћено у биолошку породицу, а остала деца се још увек налазе на смештају у хранитељским породицама. Услуга индивидуално саветодавно-психотерапијског рада реализована је са дванаесторо деце и младих који су на смештају у РЈ ЦЗООД или се налазе у хранитељским породицама, а долазе по упућу ЦПСУ Београд.

Децембра 2022.године терапеути ангажовани у Световалишту укључени су у пројекат **„Online Саветовалишта“** заједно са саветницима из РЈ Телефонске линије, а уз подршку УНИЦЕФа. Циљ ове услуге је рад на превенцији менталног здравља младих од 15 до 30 година кроз омогућавање доступности 6 саветодавних бесплатних и поверљивих сеанси младима којима, из различитих разлога, оваква врста услуге није доступна. Услуга се рализује преко платформе Све је ок (<https://svejeok.rs/>) где млади могу да закажу разговоре са саветницима у расположивим терминима.

3. ОТВОРЕНА ВРАТА

Бившим корисницима омогућава се увид у списе предмета који прате њихов боравак у установи. Услуга увида у досије у Центру пружа се кроз преглед документације и додатну подршку у прихватању и емотивном превазилажењу добијених података о свом детињству и породици порекла. По потреби се заказују и саветодавно-терапијски разговори у Саветовалишту за децу и породицу.

У 2022.години је Центру за заштиту одојчади, деце и омладине упућено укупно 65 захтева за информације и увид у документацију из архива. Отворено је 30 досијеа. Непосредни увиди се реализују у летњиковцу или дворишту установе, а ради се и путем телефона, апликација ZOOM и Viber.

4. ЈЕДИНИЦА ЗА ПОДРШКУ ДЕЦИ ЖРТВАМА/СВЕДОЦИМА У СУДСКИМ ПОСТУПЦИМА (актуелно неактивна)

Јединица пружа услуге рањивим групама деце и њиховим породицама у ситуацијама када им је потребна додатна подршка у судском поступку. Од оснивања (фебруар 2015) до септембра 2018.године услугу Јединице је користило 62 деце (46 девојчица и 16 дечака) и њихових породица. У септембру 2017.године спроведена је екстерна евалуација, којом је потврђена ефикасност Јединица у пружању подршке породицама и деци током учешћа у судском поступку, као и превазилажењу ефеката пост-трауматског стреса.

Установа располаже ресурсима (обучени стручњаци, искуство у раду, опрема, простор), али нема мандат да настави да пружа ову услугу. С обзиром на изузетан значај за децу жртве и сведоке у кривичном поступку, као и недостатак сличних видова подршке потребно је да доносиоци одлука у систему правосуђа и социјалне заштите размотре активирање услуге у циљу једнаког обезбеђивања приступа правди свим грађанима.

4. УСЛУГЕ ПОДРШКЕ ЗА САМОСТАЛАН ЖИВОТ

1. БЕНЕФИЦИРАНО СТАНОВАЊЕ

Циљ програма Бенефицирано становање је да се младим људима након истека права на институционални смештај створе услови да самостално (уз подршку саветника) воде и организују свој живот. Капацитет је 5 места. Искуство је показало да је последњих година услуга најпотребнија младима са тешкоћама у развоју и/или инвалидитетом, којима је потребна континуирана подршка. Услуга се реализује у кући у Заклопачи.

Током 2022. у програм је укључен 1 момак (из РЈ Дом Дринка Павловић), док је један момак напустио програм у првој половини године по властитом плану осамостаљивања, да би због неуспеха тог плана примљен поново у програм, пошто није имао никакав смештај нити запослење. Актуелно, програм користи троје младих.

Као и претходних година, сви млади у програму су имали прилике да се радно ангажују, стекну радно искуство, зарађују, успостављају значајне контакте на радним местима и развијају вештине пословне комуникације са колегама, послодавцима и спољним сарадницима на послу. То је омогућило да уче вештине располагања приходима и већина је у томе значајно напредовала. Највише су напредовали у пословима у домаћинству, нарочито у спремању хране, као и у запошљавању и приходовању, а једна млада особа је положила и неколико испита на факултету и приближила се дипломирању.

5. ДНЕВНЕ УСЛУГЕ У ЗАЈЕДНИЦИ

1. ЦЕНТАР ЗА РАНИ РАЗВОЈ ИМПУЛС

Програм пружа подршку деци са тешкоћама у развоју и породицама деце у циљу стимулисања и унапређења развојних потенцијала, оснаживања одраслих чланова породице, остваривања сопствених права и укључивања у локалну заједницу.

Током године, интервенције и подршка су пружене за укупно 18 породица са децом са тешкоћама у развоју у комбинованом моделу онлине и директне подршке кроз

непосредан рад у дому породице. Ове године доминантан модел рада су биле кућне посете (с обзиром да се епидемиолошка ситуација смирила), а онлине је коришћен као допуна и за праћење реализације активности и размену планираних садржаја).

У периоду јануар-децембар 2022. године релизовано је 335 кућних посета и 65 онлине разговора, укупно 400 сусрета са породицама. Реализовано је 8 искуствених група/групних радионица за децу, сиблинге и родитеље/одгајатеље (имали смо и хранитељицу, деку, баку)... На радионицама је учествовало у просеку 8-10 деце и 10-12 родитеља.

На крају године је организована новогодишња представа за све породице и децу, са доделом пакетића и послужењем. Додељене су дипломе Најбоља мама/тата на свету-моја/мама/тата, за успешно учешће у програму ране интервенције у породичном окружењу.

Реализацију програмских услуга у оквиру Импулса током 2022.године пројектно је подржао „Perkins International“ у сарадњи са НВО ГРИГ и ЦЗОДО, као и у претходној години. Секретаријату за социјалну заштиту Града Београда поново је достављена комплетна документација потребна за системско успостављање и пружање ове врсте услуге у локалној заједници, као и досадашњим резултатима рада са преко 130 деце и породица, који оправдавају и ургирају потребу за овом услугом.

2. ПОРОДИЧНИ САРАДНИК (актуелно неактивна)

Услуга породични сарадник пружа се у породичном окружењу (у дому породице), као и у локалној заједници. Циљ услуге *Породични сарадник* је унапређење функционисања биолошких породица које су у ризику и тиме: спречи измештање деце (посебн раног узраста) из породице, помогне у процесу реинтеграције деце (која су била измештена) у своју породицу, правовремено реагује на ризичне ситуације у породици и превенира занемаривање и злостављање.

Услуга је у оквиру нашег *Центра* реализована од октобра 2013.године до септембра 2018.године (уз краткотрајне прекиде) када је престало њено финансирање. Континуирана евалуација³ (од стране РЗСЗ) услуге показала је да испуњава своју основну сврху тј. Да унапређује капацитете породица да омогуће безбедност и услове за квалитетан развој деце у породичном окружењу.

Услуга је препозната у Нацрту новог Закона о социјалној заштити и у складу са тим се већ четири године очекује њено поновно покретање.

³ Милорадовић С., Јовић С., Поповић Љ., Огњановић М.: *Пилотирање услуге Породични сарадник и евалуација резултата*, РЗСЗ, Београд, 2016. <http://www.zavodsz.gov.rs/media/1204/pilotiranje-usluge-ps2016.pdf>

6. УСЛУГЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Центар здравствену делатност обавља пружајући услуге примарне здравствене заштите, полуинтензивне палијативне неге тешких хроничних стања, ретких болести, деце у социјалном ризику, злостављане и занемарене деце, као и здравствену заштиту трудница, породиља и самохраних мајки.

У објекту Стационара за мајку и дете регистровано је 4 специјалистичке педијатријске ординације са амбулантама дијагностике и терапијске интервенције из области педијатрије и 1 амбуланта медицинске рехабилитације као и 2 амбуланте за здравствену негу.

У осталим објектима који су у саставу установе регистроване су 4 амбуланте здравствене неге у *РЈ Дом за младе*, *РЈ Драгутин Филиповић Јуса*, *РЈ Дом Дринка Павловићи* *РЈ Дом Јован Јовановић Змај*.

Делокруг рада здравствених радника је: превентивно и куративно лечење, палијативно збрињавање, лабораторијска дијагностика, физикални третман и рехабилитација и стоматолошке услуге.

Медицинско особље установе врши и антигенско тестирање корисника, запослених и посетилаца присуство вируса SARS-CoV-2. Интерна тестирања су помогла да се у случају сумње евентуални носиоци вируса провере, искључе из радног процеса и упуте у надлежне Ковид амбуланте.

Постоје изазови у реализацији здравствене заштите пунолетних корисника из *РЈ Интензивна подршка* у (у 2022. години – 41 корисник). У установи раде педијатри који не могу бити изабрани лекари пунолетним особама, па се за свако упућивање на специјалистички преглед или рецепт за медикаментозне терапије мора ићи код изабраног лекара на одељењу за одрасле пацијенте у Дому здравља. Када су контроле специјалиста планиране мањи је изазов за организацију прегледа, међутим највећи изазов је у хитним ситуацијама када деца имају здравствене кризе када се корисник мора упутити у Ургнетни центар.

Све већи број деце има потребу за палијативним збрињавањем, са врло компликованим и ризичним здравственим стањем. Не постоје стандарди рада дефинисани у области палијативног збрињавања деце, а који би омогућили бољи однос броја запослених и деце, величину група као и омогућавање адекватнијих услова за укључивање породица и евентуални њихов броавак у установи током смештаја деце.

III СТРУЧНИ ПРОГРАМСКИ РАД

1. ПРОЦЕНА, СТЕПЕНИ ПОДРШКЕ И ИНДИВИДУАЛНИ ПЛАН ЗАШТИТЕ

За свако дете, младу особу, мајку или трудницу ради се почетна процена још пре смештаја у установу. По процедури⁴ Тим пријема, премештаја и отпуста разматра захтеве за смештај корисника и врши почетну процену на основу документације коју достављају Центри за социјални рад. На основу достављених података и степена подршке који је потребан кориснику одређује се у коју радну јединицу ће бити смештен.

За половину корисника је потребан први степен подршке (50%), 21% - други, 22% - трећи, а најмање је деце утврђеног IV степена подршке – сваки десети корисник

Стручни тимови установе за сваког корисника сачињавају индивидуални план заштите, према динамици утврђеној Правилником, а по потреби и чешће. У оквиру индивидуалног планирања заштите, деца и млади учествују у складу са узрастом и капацитетима које поседују. Пракса је да се због раног узраста и карактеристика деце у стационарној заштити, кад год за то постоји могућност у планирање, укључују и родитељи.

Тек сваки трећи корисник (35%) институционалног смештаја има план услуга у 2022. години. Извештаји (социјалног радника, психолога и лекара) о стању и развоју деце редовно се достављају надлежним Центрима за социјални рад на сваких 3 тј. 6 месеци уз позив на израду индивидуалних планова услуга. И поред тога у току 2022. године нису достављени планови услуга за 3/4 корисника РЈ Интензивна подршка.

Од укупног броја корисника који у 2022. години немају сачињен план услуга (197) – 115 деце и младих је у надлежности одељења Градског центра за социјални рад у Београду.

2. ПРОГРАМИ И ТРЕТМАНИ

1. БАЗИЧНИ ПРОГРАМ РАДА

Базични програм рада је основа за програмирање: посебних програма рада и услуга, планова рада матичних група, као и индивидуалних планова. Креирали су га стручњаци наше установе, као и програм Обуке за примену БПР који је акредитован у Републичком заводу за социјалну заштиту. Концепти БПР се постепено интегришу у референтни оквир запослених кроз основну обуку, супервизију, интервизију и тимске састанке.

После две године паузе, одржане су редовне седмодневне Обуке за примену Базичног програма рада у ЦЗОДО, уз учешће укупно 34 запослена у установи из свих радних јединица. У вези са тим, тренери су иницирали мање измене програма,

⁴Правилник и инструкције за рад у поступку пријема, премештаја и отпуста корисника, ЦЗОДО, 2013.г.

прилагођене новим сазнањима у области и потребама циљне групе запослених са више фокуса на практичним вештинама, тимском раду, вођењу документације, раду на опоравку од трауме код деце и превладавању последица секундарне трауматизације и сагоревања на послу код запослених. Измене су пилотиране у јесењој групи едуканата, а на њима ће се радити и у 2023. години.

Базични програм рада предвиђа да свако дете има кључног/задуженог радника (васпитача/медицинску сестру), матичну групу којој припада и стручни тим као подршку (социјални радник, психолог, педагог/лекар, логопед, физиотерапеут). Стручни тим се формира према потребама сваког детета уз укљученост родитеља. Тим саставља Индивидуални план за дете заснован на претходној процени. Индивидуални план је заснован на снагама детета, а подразумева конципирање активности које у актуелном и у наредном периоду најделотворније задовољавају потребе и подстичу развој детета.

Поред свакодневног индивидуалног и групног рада који се одвија кроз саветодавне, едукативне и терапијске разговоре, као и кроз активно слушање и посматрање, врши се усмеравање, охрабривање, мотивисање, давање информација и договарање – све са циљем превладавања трауме и губитка, васпитавања, оснаживања и оспособљавања деце за самосталан живот.

2.ПОСЕБНИ ПРОГРАМИ РАДА И ТРЕТМАНА КОРИСНИКА

ПРОГРАМ ФЛЕКСИБИЛНА ПОДРШКА ПОРОДИЦИ – програм подељене бриге омогућава да се понуди индивидуализована подршка свакој породици са циљем да дете више функционише као члан своје породице, а мање као корисник смештаја у институцији. Циљ је да се приликом захтева за смештај родитељима понуди флексибилнији аранжман смештаја кроз дневне, петодневне или вишемесечне боравке деце на смештају док ноћи или редовне викенде проводи у породици уз сарадњу са центром за социјални рад.

ПРОГРАМ ПОВРАТАК КУЋИ (Back to home) – програмом су обухваћена сва деца Прихватилишта Стационара и деца предшколског узраста на домском смештају која имају контакте са породицом и за коју је планом сталности предвиђена могућност повратка у породицу. Тим Програма прави јака партнерства са упутним центрима за социјални рад и заједно са водитељима случаја, родитељима и важним сродницима сачињава Породични план, којим се дефинишу видови подршке и задаци сваког актера (стручњака у дому, водитеља случаја, родитеља...) које треба испунити како би се у што краћем року превладала пороидчна криза и створили услови за повратак детета кући.

ЛОГОПЕДСКИ ТРЕТМАН – спроводи се кроз индивидуалне третмане по програму вежби у зависности од степена говорно – језичког развоја корисника, као и у оквиру групе. Логопеди спроводе и саветодавни рад са колегама који су у непосредном раду са децом, а у циљу што успешнијег говорно-језичког и целокупног психомоторног развоја деце.

У индивидуални логопедски третман је током године укључено 42 деце, а остала деца су била стимулусана у оквиру групе садржајима који су у складу са њиховим степеном

говорно-језичког развоја и целокупним потенцијалима. Третмани се углавном спроводе једном недељно, по потреби и чешће.

3. ПРОГРАМИ И АКТИВНОСТИ СТИЦАЊА ЖИВОТНИХ ВЕШТИНА И ОСПОСОБЉАВАЊА

ПРЕЛАЗНА СТАМБЕНА ЗАЈЕДНИЦА - програм је намењен младима у фази пред излазак из дома са циљем да се практично припремају у вештинама становања и самосталног живота. Корисници програма који су још увек на смештају у установи, живе у посебно одвојеном простору дома – апартману који се састоји од дневног боравка, приручне кухиње, тоалета са веш машином, и неколико спаваћих соба. Млади у том програму самостално организују живот и воде домаћинство уз саветодавну подршку ментора. У току 2022.године 5 корисника РЈ Јован Јовановић Змај је било у овом програму.

ДОМСКИ ПАРЛАМЕНТ – учешћем у раду парламента корисници уче како да размењују информације, аргументовано дискутују и преговарају са одраслима и како да доносе одлуке за ствари за које су одговорни. На овај начин се развијају вештине деце које су им значајне у животу, као и ресурси установе да унапреди своје деловање. У све три РЈ домске заштите задужени су васпитачи који подржавају функционисање Домског парламента.

ПРОГРАМ ВОЛОНТЕР – ДРУГ – Центар за унапређење друштва уз подршку студената волонтера спроводи активности за децу из РЈ Дом Јован Јовановић Змај, РЈ Дом Моша Пијаде и РЈ Дом Дринка Павловић. Циљ пројекта Дружимо се и учимо заједно је да кроз индивидуални рад волонтери спроводе различите садржаје са децом (учење, дружење, посете културним и спортским догађајима) како помогли јачање њихових капацитета и тај начин надокнадили учење кроз основне животне процесе својствене породици. У 2022.години из сва три дома је укључено 22 деце, који бар једном недељно имају у распореду дружење и активности са волонтерима из програма.

3.3.1. Секције

У свим домовима континуирано постоје следеће секције: Креативна радионица, Кулинарска радионица, Играоница – за децу млађег узраста, Компјутерска радионица и Спортска секција. Поред ових у РЈ Јован Јовановић Змај деца учествују у Радионици керамике и примењене уметности.

У РЈ Дом Дринка Павловић има фризерска радионица, а у РЈ Дом Моша Пијаде опремљен је фризерски салон који пружа младима како коришћење фризерских услуга тако и стицање вештина и знања да самостално пружају услугу након изласка из дома.

У Стационару за мајку и дете реализују се Монтесори секција, Кулинарска секција, Музичка секција и Ликовна секција као део редовног програма рада са децом.

4. ПРОГРМИ ПОДРШКЕ ШКОЛОВАЊУ И ЗАПОШЉАВАЊУ

СТИПЕНДИРАЊЕ СТУДЕНАТА И СРЕДЊОШКОЛАЦА – Путем донације оснивача сајта Инфостуд Стефана Саломе, укупно је за школовање стипендирано 18 младих из свих РЈ домске заштите, док је од стране фирме „MVP Workshop“ новчано помогнута 1 бивша корисница.

ПРОГРАМ КЦ ЈАКИ МЛАДИ – реализује континуирано Фондација СОС Дечија села Србије циљу повећања запошљивости младих који напуштају заштиту организује едукације за активно тражење посла, кроз курсеве језика, програмирања, вожње, стицања различитих занатских вештина и повезивање са послодавцима. У претходној години било је укључено око 25 корисника.

ГРИГ – Центар за социјално превентивне активности се фокусирао, углавном, на адолесценте и младе у сукобу са законом, којима је изречен васпитни налог или посебна обавеза. И даље постоји могућност и подршке младима у процесу осамостаљивања кроз похађање клуба за младе, индивидуално саветовање или додатну подршку у учењу. У 2022. години је шесторо младих користило редовне услуге ГРИГ-а.

Сервис подршке за осамостаљивање младих без родитељског старања, уз подршку организације „Траг“, пружају у партнерству са нашом установом три организације ЦЕПОРА, ГРИГ и Мој круг (удружење које окушља управо младе који су имали искуство одрастања у домовима или хранитељским породицама). Услуге су конципиране на начин да нуде младима избор у односу на актуелно потребу или сензибилитет, те подразумевају више модалитета. У складу са потребама, млади на располагању имају: клуб за младе (групни рад), индивидуалну подршку (саветодавни рад), вршњачко менторство, каријерно саветовање, и подршку 1 на 1. У оквиру пројекта младима се нуди подршка кроз већи број активности. Циљ је да млади могу да нађу баш оно што њима одговара и треба и да добију подршку „прављену за њих“. Кроз програм се заједно са младима процењује које од активности ће у највећој мери одговорити на тренутне потребе и интересовања сваке младе особе.

5. СПОРТСКО – РЕКРЕАТИВНЕ АКТИВНОСТИ

У свим РЈ домске заштите постоје спортски терени, теретане (у затвореном и на отвореном простору) и спортске секције које подржавају васпитачи и стручни радници који тренирају са децом и младима и организују такмичења. Подстиче се развој спортског духа и подржавају се корисници који се озбиљније баве спортом. Негује се

сарадња са бројним спортским клубовима, друштвима и спортистима појединцима који су дугогодишњи пријатељи и гости Центра.

У мају је Фондација One love tennis са Флориде (САД) организовала Дан игре на коме су деца искусила такмичарске и друштвене аспекте тениса и добила реквизите и опрему за наставак бављења овим спортом. Током лета деца и млади су захваљујући Спортском друштву Врачар похађали обуке и тренинге пливања и ватерпола.

У септембру је у Балон хали одржана је радионица о значају спорта и физичке културе за децу и младе који одрастају у установи и турнир у малом фудбалу уз учешће бивших спортиста, активиста физичке културе, деце, младих, васпитача и стручних радника. Акција је реализована као део пројекта ЕнтерСпорт у оквиру Ерасмус + спорт, у партнерству са српском Асоцијацијом за мини фудбал, Ски клубом Ријека и организацијом Вере Монтис из Ријеке. Том приликом је и договорена будућа сарадња.

6. КУЛТУРНО ЗАБАВНЕ АКТИВНОСТИ

Током 2022.године кориници су учествовали у прославама и обележавању новогодишњих и божићних празника, славе установе Светог Саве. Организовани су одласци у ЗОО врт, биоскоп, обилазак музеја. Корисници РЈ Дом Дринка Павловић суботом посећују манастир Сланци.

У другој половини године ЦЕПОРА је, уз учешће и деце из установе, у сали, Звечанске 7., увежбавала представу „Пропуштена шанса“, која је на драмски начин илустровала различите животне приче деце и младих који одрастају и осамостаљују се из установе. Ова представа је изведена неколико пута у Београду, у различитим сетинзима, у самом дому за децу на смештају, као и у заједници, у Општини Врачар за грађанство. Други део је замишљен као комуникација са публиком у коме гледаоци постављају питања, а актери представе одговарају из својих улога (форум театар). Публика је била толико инволвирана у представу да је предлагала да се направи турнеја по Србији. Млади актери из наше установе су тако представили ликове из представе да смо их једва препознали (нису глумили себе).

7. ЛЕТОВАЊА, ЗИМОВАЊА, ИЗЛЕТИ

Захваљујући донацији Пинк медија групе деца и млади из ЦЗООО су били на:

- зимовању на Дивчибарама у фебруару (20.02. – 27.02.2022) - око 100 корисника и
- летовању у Црној Гори у Бијелој у јулу (08.07 – 16.07.2022) – око 90 корисника.

Деветоро младих из РЈ Дом Моша Пијаде је било на летњем кампу на хрватском приморју у организацији ЦЕПОРА-е.

У току године било је организовано више једнодневних излета до Бојчинске шуме, Кошутњака, Засавице, Авале, Аде Циганлије.

3.ПРЕВЕНЦИЈА КОНФЛИКАТА И ИСКУСТВА НАСИЉА НАД КОРИСНИЦИМА

У свакој радној јединици ЦЗООД функционише *Интерни тим за заштиту деце од злостављања и занемаривања*. Због комплексности установе и недостатка Екстерног тима при ЦСР формиран је и *Централни интерни тим* (од стручних радника из РЈ Општи послови) који прати да ли се поштују принципи, процедуре и поступа по *Протоколу*⁵.

Услови заједничког живота већег броја деце која су жртве злостављања и занемаривања чине погодни миље за испољавање вршњачког злостављања, на које се хитно реагује доследном применом *Протокола* као и развојно негујућим и подстицајним стилем васпитања у оснаживању и припреми деце за прихватање одговорности.

Током 2022.године *Централном интерном тиму* за заштиту корисника од злостављања и занемаривања достављено је 6 пријава које су се све односиле на физичко насиље.

Сви случајеви су процесуирани након догађаја, сачувани су докази (писане изјаве учесника, сведока и налази лекара), предузете су мере да се осигура основна безбедност угрожене деце, о свему су обавештени органи старатељства, полиција; примењена матрица фактора ризика, као и сачињени детаљни и прецизни индивидуални планови који треба да оснаже, пруже подршку и превенирају даљу могућу ситуацију злостављања. У појединим случајевима су обавештени инспектори за малолетничку деликвенцију ПУ за град Београд који су узели изјаве од свих учесника.

⁵ *Општи протокол за заштиту деце од злостављања и занемаривања*, Влада Републике Србије, 2022; (<https://zadecu.org/wp-content/uploads/2022/03/Ops%CC%8Cti-protokol-za-zas%CC%8Ctitu-dece-od-nasilja.pdf>) и *Посебни протокол за заштиту деце у установама социјалне заштите од злостављања и занемаривања*, Министарство рада, запошљавања и социјалне политике, 2006.

IV РЕСУРСИ ЦЕНТРА

1. ПРОСТОР И ОПРЕМА

Због пандемије COVID-19 одложена је реконструкција објекта Центра коју финансира Програм Уједињених нација за развој (UNDP) кроз Канцеларију за управљање јавним улагањима тј. Министарство за јавна улагања. Када су у питању радови на комплетној реконструкцији и санацији објекта *Стационара за мајку и дете* и ангажовање стручног надзора над вршењем радова, учињене су све потребне радње, сачињена сва документација и извршено извештавање надлежних инстанци, до стварања услова за пресељење запослених, корисника и опреме из објекта у Звечанској 7.

1.1. СТАЦИОНАР ЗА МАЈКУ И ДЕТЕ

- КОНТАКТ: **Звечанска 7, 011/3690314**
- РУКОВОДИЛАЦ **Милош Станковић**, психолог, milos.stankovic@czodo.rs
- ГОДИНА: изградње објекта **1938**, оснивања РЈ **1938**
- КОРИСНИЧКА ГРУПА: **Деца и млади без родитељског старања и деца и млади са сметњама у развоју**
- КАПАЦИТЕТ: **80 места** домски смештај
- БРОЈ СПРАТОВА: приземље, први, други, трећи и четврти спрат
- СТРУКТУРА СОБА: Вишекреветне (4)
- ПРИСТУПАЧНОСТ: Фиксна рампа, покретна столица, 2 лифта

Стационар

Током 2022.године због планиране реконструкције није било инфраструктурних улагања. Кроз средства установе али и различитих донатора обезбеђивана је значајна медицинска опрема, што је олакшало дијагностику и праћење здравственог стања деце у стационарној заштити.

Кроз донације грађана и организација, предузимане су активности набавке материјала за игру и учење, индивидуално прилагођене развојним потребама и интересовањима деце, као и намештај за опремање дечијих група.

Опстаје проблем обезбеђивања довољне количине пелена за децу. Наиме, највећи број корисника у стационарној заштити

користи пелене (мала деца или деца са тешкоћама) и минимално дневно је потребно обезбедити 600 пелена.

1.2. РАДНА ЈЕДИНИЦА СМЕШТАЈ УЗ ИНТЕНЗИВНУ ПОДРШКУ

- КОНТАКТ: **Звечанска 7, 011/3690314**
- РУКОВОДИЛАЦ: **Милош Станковић**, психолог, milos.stankovic@czodo.rs
- ГОДИНА: изградње објекта **1938**, оснивања РЈ **2010**
- КОРИСНИЧКА ГРУПА: **Деца и млади без родитељског старања и деца и млади са сметњама у развоју**
- КАПАЦИТЕТ: **150 места** смештај уз интензивну подршку
- БРОЈ СПРАТОВА: Приземље, први, други, трећи и четврти спрат
- СТРУКТУРА СОБА: Вишекреветне (31)
- ПРИСТУПАЧНОСТ: Фиксна рампа, покретна столица, 2 лифта

Смештај уз интензивну подршку

Организација простора и капацитети објекта (у смислу броја одвојених спаваћих соба, дневних боравака, трпезарије и мокрих чворова) нису у складу са потребама деце и младих старијег узраста. Просторна ограничења највише угрожавају аспекте приватности и самосталности деце и младих.

Планирани радови ће решити свакодневне техничке проблеме и унапредити услове рада, као и пре свега безбедност корисника, омогућити већу ефикасност и исплативост како финансијску тако и енергетску.

Планови реконструкције простора прављени су у односу на постојеће стање у радним јединицама. У

сарадњи надлежног министарства и Министарства здравља опредељен је објекат у коме би РЈ стационарне заштите пружале услуге током радова.

1.3. ПРИХВАТИЛИШТЕ СТАЦИОНАРА

- КОНТАКТ: **Звечанска 7, 011/3690314**
- РУКОВОДИЛАЦ: **Милош Станковић**, психолог, milos.stankovic@czodo.rs
- ГОДИНА: изградње објекта **1938**, оснивања РЈ **2005**
- КОРИСНИЧКА ГРУПА: **Деца узраста 0-3 године** жртве занемаривања и злостављања
- КАПАЦИТЕТ: **30 места** смештај у прихваталиште
- БРОЈ СПРАТОВА: приземље, први, други, трећи и четврти спрат
- СТРУКТУРА СОБА: Вишекреветне (4)
- ПРИСТУПАЧНОСТ: Фиксна рампа, покретна столица, 2 лифта

Прихваталиште Стационара

Секретаријат за социјалну заштиту Града Београда определио је средства за обнову купатилских елемената (који су били неадекватни и дотрајали за децу узраста од 2-3 године); постављање нових ролетни на прозорима; обнову дела намештаја, беби опреме и играчака за најмлађе.

1.4. РАДНА ЈЕДИНИЦА МАТЕРИНСКИ ДОМ

- КОНТАКТ: **Звечанска 52, 011/2648365**
- РУКОВОДИЛАЦ **Снежана Миловановић**, соц. радник, snezana.milovanovic@czodo.rs
- ГОДИНА: изградње објекта **1999**, оснивања РЈ **1973**
- КОРИСНИЧКА ГРУПА: **Труднице и мајке са децом** узраста до 1 године
- КАПАЦИТЕТ: **20 места за маке/труднице и 20 места за децу**
- БРОЈ СПРАТОВА: Приземље, први и други спрат
- СТРУКТУРА СОБА: Двокреветне (20)
- ПРИСТУПАЧНОСТ: без рампе и лифта

Матерински дом

Матерински дом од марта 2019.године користи простор реновираног објекта у ул.Звечанској 52.

Током 2022.године опремљени су простор за изолацију, играонице за децу (полице, књиге, играчке), вешерај (нова индустријска машина) и библиотека за маме и децу.

Простор Материнског дома је опремљен адекватно у складу са потребама мајки, деце и запослених.

1.5. РАДНА ЈЕДИНИЦА ДОМ ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ ЗМАЈ

- КОНТАКТ: **Браће Јерковић 119, 011/2461867**
- РУКОВОДИЛАЦ **Јанко Табаковић**, социјали радник, janko.tabakovic@czodo.rs
- ГОДИНА: изградње објекта **1989**, оснивања РЈ **1989**
- КОРИСНИЧКА ГРУПА: **Деца и млади без родитељског старања и деца и млади са сметњама у развоју**
- КАПАЦИТЕТ: **48 места** домски смештај
- БРОЈ СПРАТОВА: приземље, први, други, спрат
- СТРУКТУРА СОБА: Двокреветне (12) и трокреветне (8)
- ПРИСТУПАЧНОСТ: фиксна рампа на улазу у објект, без лифта

Дом Јован Јовановић Змај

Током године извршени су радови на противпожарној инсталацији, пуштена је у рад централа за дојаву пожара, замењени су вентили и кутије. У групи за дневне активности су реновирана 2 купатила и 2 тоалета. Поправљена је спољна инсталациона мрежа, колна рампа и степеништа на платоу дворишта дома.

Приоритет је побољшање грејања у ободним и собама у поткровљу и замена дотрајалих клима уређаја (7 комада).

У Балон хали је уређен простор у анексима – свлачионице су опремљене ормарићима и простор за одмор и послужење – столовима и

СТОЛИЦАМА.

1.6. РАДНА ЈЕДИНИЦА ДОМ ДРИНКА ПАВЛОВИЋ

- КОНТАКТ: Косте Главинића 14, 011/2650761
- РУКОВОДИЛАЦ **Христина Кадиевић**, спец.педагог, hristina.kadijevic@czodo.rs
- ГОДИНА: изградње објекта **1967**, оснивања РЈ **1967**
- КОРИСНИЧКА ГРУПА: **Деца и млади без родитељског старања и деца и млади са сметњама у развоју**
- КАПАЦИТЕТ: **48 места** домски смештај
- БРОЈ СПРАТОВА: приземље, први, други, трећи и четврти спрат
- СТРУКТУРА СОБА: Двокреветне (24)
- ПРИСТУПАЧНОСТ: Улаз приступачан, без лифта

Дом Дринка Павловић

Током 2022.године је реновиран део простора, зановљени су делови намештаја и справе за фитнес.

Потребна је инфраструктурна реконструкција целог објекта дома. Приорите је замена спољашње столарије, система грејања, спољашње изолације, реновирање водоводно – канализационе мреже; замена унутрашње столарије и дела намештаја; реконструкција кошаркашког терена и дела дворишта. У 2023.години планирани су електро радови подизање струјног капацитета објекта и постављање заштитних решетки на два спрата.

1.7. РАДНА ЈЕДИНИЦА ДОМ МОША ПИЈАДЕ

- КОНТАКТ: Устаничка 19, 011/245257
- РУКОВОДИЛАЦ **Биљана Јовановић**, социјални радник, biljana.jovanovic@czodo.rs
- ГОДИНА: изградње објекта **1957**, оснивања РЈ **1957**
- КОРИСНИЧКА ГРУПА: **Деца и млади без родитељског старања и деца и млади са сметњама у развоју**
- КАПАЦИТЕТ: **48 места** домски смештај
- БРОЈ СПРАТОВА: приземље, први, други, и трећи спрат
- СТРУКТУРА СОБА: Трокреветне (16)
- ПРИСТУПАЧНОСТ: Без рампе, без лифта

Дом Моша Пијаде

У дневним боравцима су замењене гарнитуре намештаја, замењено је 26 ормана на првом спрату где бораве млађа деца, за коју је адаптирана и играоница. На четвртом спрату је направљена учионица и теретана – играоница која садржи справе за вежбање, стони тенис, стони фудбал и собу за компјутерске игрице. Просторија за посете је опремљена новим намештајем. Простор за изолацију је окречен и уређен.

Потребно је санирати заштитну ограду око дома, поставити заштитне решетки на терасама, реновирати два тоалета у приземљу дома, заменити ПВЦ столарију и уградити ЛЕД освету у собама, боравцима и на степеништу.

1.8. РАДНА ЈЕДИНИЦА ДРАГУТИН ФИЛИПОВИЋ ЈУСА

- КОНТАКТ: **Радослава Грујића 17, 011/3447247**
- РУКОВОДИЛАЦ **Оливера Радовановић**, социјални радник, olivera.radovanovic@czodo.rs
- ГОДИНА: изградње објекта **1966**, оснивања РЈ **2013**
- КОРИСНИЧКА ГРУПА: **Деца и млади са сметњама у развоју**
- КАПАЦИТЕТ: **11 места** смештај у МДЗ
- БРОЈ СПРАТОВА: приземље и први спрат
- СТРУКТУРА СОБА: Двокреветне (1) и трокреветне (3)
- ПРИСТУПАЧНОСТ: Без рампе, без лифта

Мала домска
заједница
Драгутин
Филиповић Јуса

У истом објекту налази се Прихватна станица, Мала домска заједница и део простора користи Центар за породични смештај и усвојење Београд.

У току 2022. вршени су обимни радови у дворишту – санирање оградног зида и постављање нове ограде (која се урушила претходне зиме), дренажног слоја и тартан подлоге, монтажа новог мобилијара – 2 љуљашке, 2 клацкалице, 1 љуљашка гнездо и 3 клупе. Летња учионица је заштићена роло ПВЦ застором.

- КОНТАКТ : **Радослава Грујића 17, 011/3447247**
- РУКОВОДИЛАЦ **Оливера Радовановић**, социјални радник, olivera.radovanovic@czodo.rs
- ГОДИНА: изградње објекта **1966**, оснивања РЈ **2013**
- КОРИСНИЧКА ГРУПА: **Деца узраста 4 - 7 година жртве занемаривања и злостављања**
- КАПАЦИТЕТ : **12 места** смештај у прихватилиште
- БРОЈ СПРАТОВА: приземље и други спрат
- СТРУКТУРА СОБА: Шестокреветне (2)
- ПРИСТУПАЧНОСТ: Без рампе, без лифта

Прихватна
станица Драгутин
Филиповић Јуса

У самом објекту је побољшана расвета постављањем ЛЕД панела, тапациране су дечије клупе у боравцима и ходнику. Санирана је арматура (батерије) и санитарни уређаји. Замењена су унутрашња врата испред Мале домске заједнице и Прихватне станице.

1.9. РАДНА ЈЕДИНИЦА ПРИХВАТИЛИШТЕ ЗА УРГЕНТНУ ЗАШТИТУ ДЕЦЕ ОД ЗАНЕМАРИВАЊА И ЗЛОСТАВЉАЊА

У 2022. Градски секретаријат за социјалну заштиту одобрио је средства за:

- замену прозора у 8 дечијих соба, врата од учионице (2), врата од 2 терасе (4), врата од канцеларије социјалне раднице као и врата од чајне кухиње
- замену целокупне расвете у прихватилишту, замену санитарије у свим купатилима и тоалетима у прихватилишту, замену тушева и славина као и стављање врата на 6 туш кабина.
- технику: 2 климе, шпорет, машина за сушење судова, 1 ТВ уређај и 2 усисивача.

- КОНТАКТ : Браће Јерковић 119, **011/39707949**
- РУКОВОДИЛАЦ **Ивана Ђукић Милосављевић**, спец.педагог, ivana.djukic@czodo.rs
- ГОДИНА: изградње објекта **1989**, оснивања РЈ **2002**
- КОРИСНИЧКА ГРУПА: **Деца узраста 4 - 7 година жртве занемаривања и злостављања**
- КАПАЦИТЕТ : **12 места** смештај у прихватилиште
- БРОЈ СПРАТОВА: приземље и други спрат
- СТРУКТУРА СОБА: Шестокреветне (2)
- ПРИСТУПАЧНОСТ: Без рампе, без лифта

Прихватилиште за ургентну заштиту деце од злостављања и занемаривања

Фирма „Трансфера“ донирала је: 4 комплета есцајга, 2 кетлера, 4 фотеље, 1 клуб сто, 5 кревета, 5 душека, 20 постељина и 20 керамичких шоља.

Фирма „Информатика“ донирала је 2 лаптопа, 1 ТВ за децу и 1 пластификатор са фолијом.

Потребно је у наредној години окречити целокупан простор прихватилишта и 3 собе у саветовалишту. Такође, потребно је заменити 3 терасне гарнитуре за седење деце, 2 фотеље, двосед и 1 клуб сто за васпитачку канцеларију, сређивање 2 уградна ормара (столар, васпитачка соба и канцеларија руководиоца), 2 веш машине и 1 сушара.

2. ЗАПОСЛЕНИ У УСТАНОВИ

Последњих десет година установа се суочава са недовољним бројем запослених. Највећи је одлив и недостатак радника медицинске струке и техничког особља који на тржишту рада налазе боље плаћене послове.

Установа у редовним и ванредним извештајима обавештава надлежне (Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Републички фонд за здравствено осигурање и Секретаријат Града Београда) о упражњеним радним местима и тешкоћама у организовању рада и обављању основне делатности. Утицај на решавање овог проблема врши се и преко синдикалних организација, удружења послодаваца и стручних радника, асоцијација, радних тела и група у којима представници установе учествују, с обзиром да се ради о проблему на нивоу целог система социјалне заштите.

Центар у циљу подршке запосленима организује процес супервизије, поново ослањајући се на сопствене ресурсе – јер у законским решењима супервизија није предвиђена у установама за смештај. У току 2022.године формирана је Радна група (чланови из свих РЈ) која је израдила предлог Плана унапређења система праћења и подршке запосленима, који ће бити реализован у складу са финансијским и другим могућностима установе.

2.1. Обука и усавршавање запослених

Имајући у виду ублажавање епидемиолошких мера због пандемије вируса SARS-CoV-2, у 2022. години је повећана реализација активности стручног усавршавања.

Рад и функционисање Стручног савета се одвијао несметано – састанцима је присуствовао, у просеку, 26 учесника (најмање 20, а највише 35 учесника у току протекле године). Излагачи су били из следећих РЈ: Дом Дринка Павловић, Стационар, Дом Драгутин Филиповић Јуса, Прихватилиште за ургентну заштиту деце, Телефонске линије. Састанцима су присуствовали и запослени из Центра за породични смештај и усвојење Београд.

Крајем године, иницирано је поновно формирање актива професионалаца у оквиру ЦЗОО - Актив психолога је почео са радом, док се очекује формирање актива и осталих стручних радника.

Комисија за давање мишљења о стручном усавршавању разматрала је једну молбу запослених за учешће на стручним скуповима и презентацију радова и три молбе за спровођење истраживања. Сви захтеви су одобрени, два истраживања су презентована у току претходне године – „Квалитет професионалног живота код професионалаца у

заштити деце на резиденцијалном смештају“ и „Партиципација деце на резиденцијалном смештају из угла помагача“.

Поред наведених едукација са Стручног савета, запослени Центра су током године учествовали и у великом броју обука, стручних усавршавања, семинара, конференција и стручних скупова.

2.2. Супервизијска подршка

Процес је обновљен, уз сагласност директора и подршку руководиоца, у мају 2022. године, након релаксације епидемиолошких мера, када је омогућено интерно окупљање и улазак спољних сарадника у установу, и даље под мерама опреза. Пауза је оставила трага, па је у прво време, посебно у појединим програмским групама, било неопходно изнова мотивисати запослене за учешће у супервизијском процесу.

У 2022. години је одржано од 5 до 7 супервизијских састанака по програмској групи, са просечним учешћем 7,6 запослених по састанку. Интервизијски састанци, без присуства супервизора, одржавани су у Стационару и Дому Д. Ф. Јуса, док су у домовима углавном изостали услед изазова окупљања запослених више пута месечно, што очекујемо да се у наредној години поново успостави као редовна активност и обнови пракса организовања интерних обука без провере знања на интервизијским састанцима.

V САРАДЊА СА ДРУГИМ АКТЕРИМА

1. САРАДЊА СА УСТАНОВАМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

1.1. Локална самоуправа

Сарадња са представницима локалне самоуправе је слабо развијена на све три општине на чијој територији се налазе наше радне јединице. Корисници Стационара за мајку и дете (Општина Савски венац) и РЈ Драгутин Филиповић Јуса (Општина Врачар) преко локалне самоуправе остварују право на организацију школског превоза. Поред тога осим новогодишњих пакетића и повремених усмеравања донатора - нема значајније сарадње.

1.2. Центри за социјални рад

Сарадња са центрима за социјални рад остварује се континуирано од активности пријема и збрињавања деце, преко планирања и ревизије услуга заштите, остваривања права деце до планирања промене и отпуста. Због ограничене дужине боравка најдинамичнија сарадња је са прихватилиштима, а децу у институционалној заштити орган старатељства посећује два пута годишње ради израде планова заштите, а по потреби и чешће.

Крајем године су иницирани су састанци са представницима ГЦСР (у чијој надлежности је највећи број корисника) ради заједничког решавања приоритетних проблема – предуго задржавање деце у прихватилиштима (због чега је онемогућен смештај нових корисника), отпуст деце узраста до 3 године, решавање статуса деце која су дуго и често у бекству итд.

1.3. Здравствене установе

РЈ ЦЗООД углавном имају добру сарадњу са Домовима здравља на чијој територији се налазе. Установа сарађује и са бројним установама секундарне и терцијарне здравствене заштите: Градским заводом за хитну медицинску помоћ, Институтом за јавно здравље Батут, Градским заводом за јавно здравље, УДК Тиршовом, Институтом за мајку и дете, Клиником за неурологију и психијатрију за децу и омладину, Институтом за ментално здравље, Специјалном болницом за рехабилитацију и ортопедску протетику, ГАК Народни фронт и другим болницама и клиникама према потребама деце.

Протоколи о сарадњи са здравственим установама у којима се најчешће прегледају и лече наши корисници значајно би олакшали остваривање права на здравствену заштиту и деци и запосленима у њиховој пратњи – у смислу благовременог заказивања прегледа, првенства пријема, хоспитализација и сл.

1.4. Организације цивилног друштва

У 2022. години дошло је до релаксације епидемиолошких мера за сузбијање заразе од вируса SARS-CoV-2, што је омогућило одвијање групних и других активности са децом које реализују спољни сарадници, уз минималне мере опреза.

Значајна је сарадња са организацијом **Центар за позитиван развој (ЦЕПОРА)**, која реализује континуирани програм подршке – Развојно превентивни центар, као и неколико пројеката, а у претходној години су посредовали у добијању неколико донација (опрема за кухињу, јелке за Нову годину и друго).

Активно смо сарађивали са организацијом **Центар за унапређење друштва**, која спроводи програм Дружимо се и учимо заједно – волонтер / друг, а партнер је и у пројекту „Самосталан, али не и сам“.

Континуирано тече и сарадња са организацијом **Центар за социјално превентивне активности – ГРИГ**, где су поједини млади одлазили на састанке клубова за младе, као и на индивидуалне саветодавне разговоре.

Интензивно сарађујемо са организацијом **Фондација СОС Дечија села**, која организује бројне едукације за запослене, а настављена је и реализација програма Јаки млади у подршци младима који излазе из система заштите.

Успостављена је сарадња са **Студентском унијом медицинара (СУМЦ)**, који су прошли основну обуку за волонтере, неки од њих су се и ангажовали као волонтери, а унија је и на друге начине подржавала децу у нашој установи (организацијом догађаја и достављањем стрипова).

1.5. Образовне институције

Сарадња са образовним институцијама је добра и омогућава да у складу са одредбама Закона о образовању⁶ скоро сва деца буду укључена у образовни процес у школама у локалној заједници. У 2022.години деца су се вратила у школе и похађала наставу непосредно. Као и код осталих ђака, последице пандемије довеле су до заостајања у образовању због недостатка континуитета, изгубљених радних навика, снижених критеријума оцењивања и великих рупа у знању. Могуће је унапређење сарадње са појединим школама по питању програма рада са децом по ИОП1 и ИОП2, смањења стигматизације од стране вршњака, али понекад и неоправдане попустљивости према деци која живе у установи.

⁶Законо основама система образовања и васпитања, Службени гласник РС бр.72/2009,52/2011, 55/2013.

1.6. Медији

У претходној години било је више новинарских текстова, медијских прилога и гостовања на радију и телевизији углавном везаних за теме осамостаљивања младих, усвојења, случајева напуштања деце, заштите мајки у Материнском дому и донаторских акција.

С обзиром на преовлађујућу негативну слику о актерима у социјалној заштити која се често пласира кроз различите медије, било би корисно да постоје специјализоване медијске форме које би се систематично бавиле положајем корисника и улогом установа социјалне заштите у остваривању најбољег интереса и права деце. Сарадња са медијима је регулисана Директивом⁷ надлежног министарства.

1.7. МУП

Сарадњу са МУП-ом је традиционално добра – нарочито са Одељењем за малолетничку делинквенцију и Одељењем за потраге. Полиција се ангажује у у кризним ситуацијама када деца не могу да се зауставе у понашањима која су угрожавајућа или када постоји претња по безбедност корисника/запослених од стране трећих лица. Такође, значајну подршку полиција пружа приликом самоиницијативног напуштања установе од стране корисника, када је потребно пронаћи дете и вратити га у безбедну средину. И ове године су захваљујући доброј сарадњи са Управом за управне послове у Љермонтовој ул.12а прибављена документа (личне карте и пасоши) за кориснике који су путовали на летовање у Црну Гору.

2. САРАДЊА СА ПОЈЕДИНЦИМА

2.1. Приправници и студенти на пракси

У 2022. приправнички стаж је обављало 16 приправника - од тога је осморо завршило, осморо је активно: 9 социјалних радника, 3 психолога, 3 дефектолога и 1 специјални педагог. Једна колегиница (психолог) је завршила скраћени 60-часовни приправнички стаж, пошто је главни део одрадила у систему здравља.

Студентска пракса је од маја 2022. године поново почела да се одвија уживо у контакту са децом. Обновљени су споразуми о сарадњи са Факултетом политичких наука – смер социјални рад; Факултетом за медије и комуникације – социјални рад и психологија; Филозофски факултет – психологија и педагогија и ФАСПЕР – дефектологија разних

⁷Директива о начину рада, понашању и поступању запослених у вези обавештавања јавности о активностима, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, 2017.

смерова и специјална педагогија. У 2022. години студентску праксу у нашој установи је обавило укупно 23 студента/киње: 16 психолога, 3 студената социјалног рада, 3 педагога и 1 дефектолог.

2.2. Волонтери

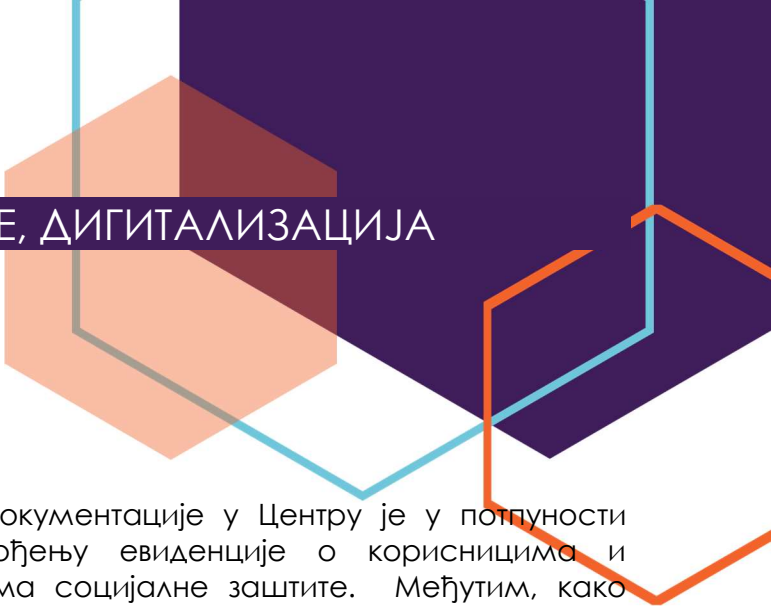
Ангажовање волонтера је, такође, ове године обновљено, од маја. Одржане су две основне обуке волонтера са укупно 35 учесника, две за програм волонтер – друг са 25 учесника и једну за програм „Самосталан, али не сам“ са 15 учесника. Већина обучених волонтера је ангажована у програмима које су прошли. Волонтери су највише били ангажовани у активности индивидуалне подршке деце и младима, као и у додатној подршци у учењу. Новина је програм „Самосталан, али не сам“, који у партнерству са нашом установом реализују организације „Центар Звезда“ и „Центар за унапређење друштва“, са циљем пружања индивидуалне вршњачке и парњачке подршке младима који су у фази напуштања заштите.

У току 2022. године пријавило се 180 потенцијалних волонтера, који чекају могућност да се ангажују.

2.3. Донатори

У току 2022. године, реализован је велики број донација, које укључују услуге, добра и радове, са великим бројем физичких и правних лица. Значајан број грађана помаже установи и деци на смештају прикупљањем средстава – углавном у роби – гардероба, играчке и друге ствари за децу. Донације се реализују према инструкцијама надлежног министарства⁸. Правници Центра су састављали и ажурирали Листу потреба за све радне јединице и успешно у договорима са донаторима, вршили реализацију истих. Списак донатора се редовно објављује на сајту установе, а детаљан преглед донација је део Извештаја о финансијско материјалном пословању.

⁸ Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања редовно су слата Обавештења са пратећом документацијом за донације које прелазе 1.000.000,00 динара вредности и за донације које је донатор желео јавно да објави.

VI ЕВИДЕНЦИЈЕ, АНАЛИЗЕ, ДИГИТАЛИЗАЦИЈА

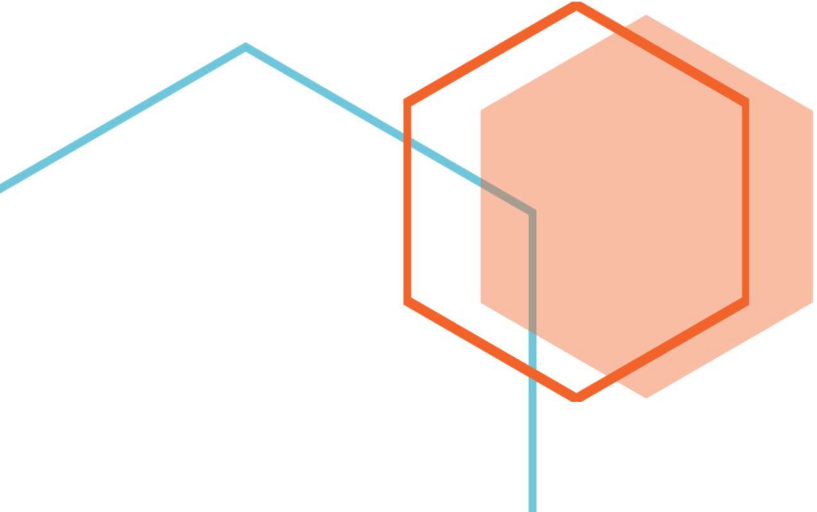
1.1. Евиденција и документација

Постојећи систем вођења евиденције и документације у Центру је у потпуности усклађен са важећим Правилником о вођењу евиденције о корисницима и документације о стручном раду у установама социјалне заштите. Међутим, како Правилник деценијама није мењан у делу који се тиче пружаоца услуга смештаја, сами смо уводили додатне евиденције и осмишљавали нове за иновативне услуге.

Од 2018. у установи се за вођење евиденције о корисницима користи Јединствени информациони систем установе социјалне заштите (ЈИСУСЗ Звечанска) који је олакшао рад, иако су још увек потребна додатна усавршавања софтвера. Од 2016.године установа је умрежена у Интегрисани здравствени информациони систем (ИЗИС) Републике Србије. Од 2017.године у употреби је Електронска архивска књига (Arhilibris), као и Електронска деловодна књига (Archilleus) – регистар свих аката и докумената које установа евидентира, шаље или прима.

Током 2022. рађено је на унапређењу постојеће праксе и уједначавању вођења евиденција о корисницима и документације о стручном раду у установи, уз поштовање специфичности свих радних јединица. Извршен је увид у стање у свим РЈ, сачињен је списак обавезне евиденције и документације и планирана је допуна интерних правилника и процедура.

У току године рађено је и на увођењу Јединственог информационог система установе у област финансија – имплементиран је Модул за фактурисање који се односи на трошкове смештаја и џепарца, чему је претходило дефинисање, унос и редовно ажурирање нових скупова података који се односи на платиоце, учешће сродника, висину џепарца, евиденционе бројеве, основе осигурања и припадајуће филијале РФЗО, одсуства, рекатегоризације и ценовнике за све категорије корисника и смештаја. Планиран је наставак имплементације у области финансијских и кадровских евиденција и интеграција свих модула.

1.2. Испитивање задовољства корисника

Од 15.11-15.12.2022. у установи је спроведен пети циклус испитивања задовољства корисника услуга смештаја. Циљ је утврђивање нивоа задовољства корисника, очекивања и перцепција о услугама, ради унапређења истих. Примењена је иста методологија као и претходних година. Испитивањем су обухваћени су сви актуелни корисници услуга смештаја ЦЗОДО, који су користили услугу најмање 3 месеца. Деца школског узраста и млади су самостално попуњавали упитник питања (узорак 114 корисника – реализовано 90 упитника (80%)), док су у име деце млађег узраста и деце са израженим тешкоћама у развоју упитник попуњавали родитељи/сродници (за 18 корисника) или професионални старатељи из ЦСР (за 156 корисника). Анкетирање корисника спровело је седам приправница. За 156 корисника РЈ стационарне заштите и РЈ Драгутин Филиповић Јуса професионалним старатељима из ЦСР је електронском поштом послат линк за попуњавање упитника у Google Docs формату.

Упитник је самостално попунило 86% корисника, а 13 корисника је тражило помоћ у виду читања, бележења коментара или појашњавања питања. Полна структура – 45 мушки, 45 женски. По узрасту – 22 пунолетна корисника, 35 средњошколског и 33 корисника основношколског узраста. Укупна збирна оцена за све анализиране РЈ је 3,9. У односу на 2021.годину опало је задовољство партиципацијом и подршком у случају насиља. Области које је највећи број корисника високо оценио (оценама 4 и 5) су услови за образовање (85%) активности у РЈ (83%) било и подршка контактима са значајним особама (81%, било 90%). Три четвртине корисника је дало највише оцено за активности ван РЈ, информисаност и безбедност. Највише ниских оцена било је, као и претходних година, за поверљивост и корисност знања и вештина које су стекли током боравка у РЈ (сваки пети корисник дао је најниже оцено). У коментарима преовлађују критике (58), жеље, предлози (45) и похвале (26). Као и претходних година у коментарима је поново најчешће помињана потреба да се побољша храна (1/3 корисника).

Послато је укупно 174 упитника – старатељи су попунили 89 упитника тј. 51% планираног узорка старатеља. Укупна збирна оцена за све анализиране РЈ је 4,2 - благо снижена у односу на претходне године. Области које је највећи број старатеља високо оценио (оценама 4 и 5) су поштовање и подршка запослених детету (95%), поштовање чланова породице и безбедност (93%). Ниских оцена готово да нема и у областима где их има чине мање од 5% одговора. Оцене сродника су као и 2021. више него професионалних старатеља. У коментарима је највише похвала за добру сарадњу, професионалност и посвећеност запослених. Старатељи истичу потребу да се повећа број запослених и улагање у простор.

VII ПРОЈЕКТИ

У току 2022.године у установи су спровођени следећи пројекти:

РАЗВОЈНО ПРЕВЕНТИВНИ ЦЕНТАР – реализује организација Центар за позитиван развој ЦЕПОРА. Као и ранијих година, радионице су одржаване у домовима за децу и младе школског узраста: *РЈ Моша Пијаде, РЈ Дринка Павловић и РЈ Јован Јовановић Змај* (уз учешће деце из *РЈ Прихваталиште за ургентну заштиту деце и омладине*). Радионице су одржаване једном недељно. Укупно је у ове активности укључено преко 60 деце. Углавном се баве вештинама комуникације, препознавањем властитог идентитета, односима и многим другим темама. Реализују их кроз вежбе, размену и игру.

ДРУЖИМО СЕ И УЧИМО ЗАЈЕДНО - пројекат Центра за унапређење друштва, реализује програм индивидуалне подршке студената, углавном друштвених факултета, као волонтера за децу основно и средњошколског узраста из *РЈ Дом Јован Јовановић Змај, РЈ Дом Моша Пијаде и РЈ Дом Дринка Павловић*. У 2022. години на овај начин је подржано 22 деце, кроз учење, дружење, посете културним и спортским догађајима, и сл.

ЈАЧАЊЕ КАПАЦИТЕТА УСТАНОВЕ ЗА ПОДРШКУ ДЕЦИ С ТЕШКОЋАМА У РАЗВОЈУ – уз подршку Perkins International и у партнерству са Центром за социјално превентивне активности – ГРИГ. И у 2022. континуирано се реализује пројекат са циљем јачања знања и вештина запослених за рад са родитељима и за подстицање развоја деце кроз игру. Ове године је главна активност била реализација теренских посета биолошким породицама које непосредно брину о деци са инвалидитетом, као и online подршка истим породицама. То су углавном породице које су користиле услуге Дневног центра за рани развој – Импулс.

ЈАКИ МЛАДИ – пројекат Фондације СОС Дечија села Србије који има за циљ повећање запошљивости младих који напуштају заштиту. Реализује се континуирано, већи број младих из установе је прошао програм.

САМОСТАЛАН, АЛИ НЕ САМ - на иницијативу Центра Звезда, а у партнерству и са Центром за унапређење друштва у оквиру овог пројекта пружа се индивидуална подршка младима на смештају у установи који су у фази осамостаљивања, како би успешно сваладавали изазове које напуштање система социјалне заштите носи са собом. Директну подршку пружају обучени ментори који имају искуство осамостаљивања и напуштања заштите. Актуелно функционише 10 парова, а још неколико младих и ментора чекају на повезивање.

ЗАКЉУЧАК

Кључни резултати Центра за заштиту одојчади, деце и омладине у 2022. години су:

- Минимално заражавање корисника (0,03%) и запослених (17%) вирусом SARS-CoV-2 уз придржавање превентивних мера и планирано враћање активностима које су биле уобичајене пре пандемије – изласци, контакти у и ван установе са сродницима и значајним особама; постепено укључивање спољних сарадника (НВО, волонтера).
- Поново успостављен супервизијски процес у свим услугама и програмима.
- Направљен предлог Плана за унапређење система праћења и подршке запосленима, који ће бити реализован у складу са финансијским и другим могућностима установе. Урађен предлог Правилника о вредновању и унапређењу учинка запослених.
- Израђен План интегритета, извршене мере за отклањање ризика: допуњени интерни акти и евиденције, већина запослених прошла обуке о етици и интегритету.
- Ревидирана и допуњена документа установе – Правилник о супервизијској подршци, Правилник о поступку запошљавања и почетној обуци запослених у Центру, Политика заштите деце.
- Креиран Акциони план за имплементацију приступа заснованог на знању о трауми; у свим РЈ реализоване обуке за примену чек листе индикатора за процену трауматског искуства.
- Рађено на отпусту деце раног узраста – састанак са представницима министарства и УНИЦЕФ-а; редовно је указивано на тај проблем и извештавани су (о појединачним корисницима) надлежни ЦСР и (о укупном броју и стању у установи) доносиоци одлука на локалном и републичком нивоу.
- Обновљена је иницијатива ка представницима ГЦСР за поновно преиспитивање боравка деце од 0-6 година,
- Спроведен нови круг селекције и обуке волонтера и студената који су након тога и ангажовани углавном на активностима индивидуалне подршке деци и младима.
- Покренута услуга Онлине саветовања у сарадњи са УНИЦЕФ-ом као подршка развоју и очувању менталног здравља младих.
- У свим РЈ улагано у побољшање просторних услова – зановљени делови намештаја, столарије, расвете, санитарија, медицинске опреме.
- Обезбеђен објекат за привремено пружање услуга РЈ стационарне заштите док трају радови на објекту у Звечанској 7 и планиран премештај у другом кварталу 2022.

в.д.Директора

Зоран Милачић